

Delavec izhaja vsak petek z datumom naslednjega dne. — Naročnina za celo leto K 5.20, za pol leta K 2.60, za četrt leta K 1.30. Posamezna številka 10 vin. Naročnina za Nemčijo za celo leto 5 mark, za Ameriko 2 dolarja. Pošiljatve na uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Ilirska ulica št. 22, prvo nadstropje.

DELAVEC

Rokopisi se ne vračajo. — Inserati z enostolpnimi petič vrsticami se zaračunavajo in sicer: pri enkratni objavi po 18 vin., pri trikratni po 16 vin., pri šestkratni po 14 vin., pri celoletnih objavah po 12 vin. za vsakokr. — Za razne izjave itd. stane petič vrstica 24 vin. — Reklam. so poštn. ine proste. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Živilsko vprašanje.

O varčnosti z živili smo v sedanjih vojni že mnogo slišali in čitali, in privadili smo se, da smatramo varčnost v domačem gospodinjstvu kot patriotsko dolžnost. Kdor se pa po teh nasvetih in zapovedih neče ravnati prostovoljno že zdaj, bo k temu v kratkem prisiljen.

Kakor nam je znano, je država izdala posebne naredbe glede porabe krušnih živil. Naredbe so bile splošne in prav mnogo pritožbá smo čuli glede njih, češ, da je življenje na kmetih drugačno, v mestih pa zopet drugačno, ter da se bo morala vlada na te različne potrebe ozirati pri izvedbi svojih naredb kakorkoli že. To se najbrže tudi zgodi.

Država izvede v prav kratkem času svoje naredbe glede razdeljevanja in porabe žitnih živil. Kdor se je doslej ravnal po naredbah, je to bila čednost, a pozneje bo to dolžnost. Odmera porabe močnih izdelkov za osebo na mesce je tako potrebna, da se ji bo moral vsakdo pokoriti, to bo sicer čisto nekaj novega in izrednega, kar bo marsikomu jako neprijetna omejitev njegove svobode. Omejitve, ki se ji v sedanjih razmerah ne more nihče odtegniti v interesu skupnosti, žrtve, ki jo bodo morali doprinesiti vsaj deloma tudi imovitejši sloji, da siromašno prebivalstvo in delavstvo sploh ne pogine bede in gladu.

Pomislimo le na to, da so imoviti sloji nakupili živil spočetka vojne za svojo potrebo, na drugi strani pa imamo celo vrsto stanov, ki tega niso mogli storiti tedaj, ko je bila še ugodna prilika, ker jim je nedostajalo denarja, temmanj pa so si mogli nabaviti zaloge pozneje, če bi tudi

bilo blaga dovolj, ker je nastala silna dražinja ter blaga sploh ni bilo več dobiti, zakaj trgovci in posredovalci so jeli strastno špekulirati z njim.

Kruh je naše živilo, vendar pa ne edino, in ker je sedaj v zmislu dotičnih naredb postalo preskrbljevanje z živili javna zadeva, mora tudi država skrbeti za to, da se ljudska hrana pametno menjava in razdeljuje. Ni zadosti, če se razdeli žitne in močne zaloge na tak način, da izhajamo z njimi do bodoče žetve. S tako ureditvijo bi bilo slabo preskrbljeno za prehranjevanje. Poskrbeti se mora tudi za druge življenske potrebščine, zlasti mest. prebivalstvu in prebivalstvom po industr. krajih. Zaseči samo močne zaloge in jih razdeliti, vse drugo pa prepuščati samonabavi, bi bilo upravnopolit. nepraktično in nepopolno. Zaseči bi se morala vsa potrebna živila, če ne v taki pa v drugačni obliki, samo da bi se preživljanje olajšalo, in krušna živila, ki jih utegne najprej zmanjkati, nadomestila z drugimi ter preprečilo špekulativno podraževanje.

Naravno je, da državna uprava ne more ustvariti več poljskih pridelkov, sočivja, krompirja, sadja in zelenjave, kakor se jih je pridelalo. Oblasti tudi ne morejo uvoza preko morja pričarati, ne morejo blaga pomnožiti s kakšnim čudežem, toda lahko pa preskrbe, če se blago ne odda namenoma v ta ali oni kraj, kjer ga najbolj potrebujejo, da se to zgodi.

Za izvedbo tega velikanskega aparata in dela bi bilo treba silne energije, zakaj naloge v tem zmislu gredo skoro do neomejenosti. Uprava bi morala imeti pregled o množini vseh važnejših živil, imeti v evidenci, kje so največje zaloge tega ali onega blaga ter blago razpoši-

ljati oziroma nakazovati v dotične kraje, kjer ga potrebujejo. Važno ni le, koliko blaga se razdeli, marveč tudi kako se blago razdeli.

Če bodo upravne oblasti skrbele za to, da bo dosti blaga na trgih in tudi za branjevala oderuško podraževanje, če bodo nastopile odločno proti oderuškim cenam, potem bodo storile v sedanjih razmerah to, kar morejo storiti, ter prav mnogo pripomogle, da se olajša že sedaj kruta beda, ki pa utegne postati še večja, če bi se pustila prosta pot nenasitnemu izkoriščanju prebivalstva.

Prvi vojni račun.

Prvi del vojne je končan in vlade so jele prezentirati račune o vojnih stroških. Angleška vlada je nedavno izjavila, da znašajo njeni vojni stroški okroglo en milijon funtov na dan, to je 40 milijonov kron. Anglija je morala potemtakem izdati že v vojne namene najmanj 150 milijonov funtov šterlingov. V pokritje stroškov je izdala angleška vlada najprej za 91 milijonov zakladnih menic na šest mesecev. Sedaj najema triinpolodstotno posojilo v znesku 350 milijonov po kurzu 95 odstotkov. Z vračanjem in obrestmi vred se bo to posojilo amortiziralo s štirimi odstotki. Vlada bo prejela na ta način po računih »Economista« okroglo 350 milijonov funtov. Najbrže se pa zakladne menice obnove, tako da bodo znašali vsi vladni prejemki iz državnih posojil za vojno okolo 423 milijonov funtov. Od teh prejemkov da Anglija za Belgijo 10 milijonov, Srbijo 0.8, Avstralijo 18, Kanado 12, Južno Afriko 7, Novo Zelandijo 5.25 in

LISTEK.

Pravice vojakov in njihovih svojcev.

(Dalje.)

Kdor je vsled ranjenja izgubil roko ali nogo, dobi 16 K mesečno.

Kdor roke ali noge ne more več rabiti, in postane vsled tega nezmožen za pridobivanje življenskih pomočkov, kakor tudi, kdor je bil težko ranjen na glavi, na prsih, ali na spodnjem delu telesa, tako da je nastopila popolna in trajna oslabeitev pri opravljanju važnih življenskih organov (pridobitvena nezmožnost ne igra topot nobene uloge), dobi ravno tako 16 K mesečno.

Kdor je vsled ranjenja izgubil dvoje udnih delov, ali če je oslepel na obeh očeh ali če spoznava samò prav zelo velike predmete v najbližji bližini ali če se more razločevati samò svetlobo od teme, dobi 23 K 33 vin. mesečno.

Ravno tako kakor penzije za invalide se dobivajo tudi doklade za ranjence prvega vsakega meseca, ki mu sledi sklep superarbitracijske komisije. Doklada za ranjenca se ustavi ob izselitvi iz Avstro-Ogrske ali smrti, plačevanje penzije za invalide pa samò z odhodom iz invalidnega stanja.

Invalidno penzijo lahko opustimo; če namreč komisija razvidi, da bo ostal bivši vojak najbrž še dve leti pri življenju, se dá možu na njegovo zahtevo lahko odpravna namesto penzije. Odpravna znaša štiriindvajsetkrat toliko kakor mesečna penzija, torej za vojaka brez šarže 144 K, za prostaka 192 K, za korporala 240 K, za četovodjo 288 K, za narednika 336 K. Ker je odpravna tako neznatna, da se ne vé, kaj bi se z njo pravzaprav počelo, je

bolje prejemati penzijo. Za doklade za ranjence ne pozna zakon ne opustitve ne odpravnine.

Oskrbovanje v invalidni hiši.

Kdor je oslepel v vojaški službi ali kdor je bil težko poškodovan, tako da potrebuje posebno negovanje in paznost, ima pravico zahtevati, da ga vzprejmejo v vojaško invalidno hišo. Dotičnik dobi potem preskrbo, hrano, obleko in plačo po šarži, ki jo je imel, in pa doklado za ranjence.

Častniške penzije.

Častniki (tudi rezervni častniki) so v vsakem oziru na boljšem kakor ostali vojaki. Naklonitvečasne penzije, ki se lahko ustavi, sploh ni za častnike, ki so vojni pohabljeni: njihova penzija jim ostane stalno (samò za državne uradnike je izjema). Penzija znaša eno tretjino aktivitetne gaže (vojaške plače), toda najmaj 600 K letno. Kadet in rezervni poročnik dobita po tem takem po 50 K mesečno, nadporočnik po 61 K.

Doklade za ranjene častnike so še znatno višje; če dobi vojak 8 K, dobi častnik (tudi kadet) 33.33 K, če dobi vojak 16 K, dobi častnik 66.67 K, če dobi vojak 23.33 K, dobi častnik 150 K.

Kako je v Nemčiji.

V Nemčiji so penzije pohabljenecv znatno višje kakor v Avstriji. Vojak, ki je postal v vojni nezmožen za delo, dobi 60 mark mesečno, to je 72 K.

3. Kaj dobé svojci padlih tekom enega leta?

A Avstriji imamo od leta 1887. postavlo, ki določa penzije za vdove in otroke padlih vojakov.

Postava dovoljuje pravico do zahteve, če je vojak umrl v vojski ali vsled vojne. Vseeno je, če je padel neposredno pred sovražnikom ali če je umrl vsled ranjenj, ki jih

Egipet 5 milijonov funtov, tako da ostane za Anglijo samo še 365 milijonov.

Angleški državni dolg je znašal dne 31. marca 649.77 milijonov funtov, zaradi vojne pa se poveča okroglo za 300 ali 390 milijonov, če se menice obnove, to je za 46 odstotkov, oziroma 52 odstotkov.

Razentega bodo baje davčni dohodki v tekočem letu za 377 milijonov kron in v bodočem letu celo za 1545 milijonov kron večji nego so bili doslej.

Na Francoskem znašajo vojni stroški do 10. decembra nič manj nego 6441 milijonov frankov, od katerih je dobila Belgija 250, Srbija 90, Grčija 20 in Črna gora 0.5 milijonov frankov. Francoski vojni stroški znašajo potemtakem vsak dan 46 milijonov frankov ali okroglo 42 milijonov kron.

V pokritje teh stroškov je porabila vlada najprej del vplačil na triinpolodstotno posojilo meseca junija, v celoti okolo 515 $\frac{3}{4}$ milijonov, potem za kratek čas izdane »bone za narodno obrambo«, ki so dali nad eno milijardo dohodka, dalje angleško posojilo v znesku 102 milijona in slednjič posojilo, ki ga je vzela vlada v znesku 3600 milijonov pri francoski banki. Za to plača tej eno leto po končani vojni tri odstotke, ki so namenjeni za odplačevalni zaklad.

Rusija je porabila v prvih 3 $\frac{1}{2}$ mesecev 3855 milijonov mark za vojno. Vsakdanji vojni stroški ruski znašajo okolo 36.7 milijonov mark, to je 44 milijonov kron.

V pokritje izdatkov je izdala Rusija za 400 milijonov rubljev petodstotnih državnih obligacij s kratkim zapadnim rokom, za 400 milijonov petodstotnih zakladnih papirjev, za 300 milijonov štiri odstotnih zakladnih papirjev, najela domače štiri odstotno posojilo v znesku 500 milijonov ter 12 milijonov funtov na Angleškem. Prva posojila je menda dala državna banka. Razentega je zvišala Rusija več vrst davka, uvedla nove ter namerja tudi uvesti med temi osebno dohodnino.

Anglija, Francija in Rusija porabijo torej vsak dan za vojno 105 milijonov frankov, ali 94.5 milijonov kron. Njih vojaštvo utegne šteti blizu 11 milijonov mož. Vsak vojak jih torej stane na dan 10.50 frankov.

Recimo, da imata tudi Nemčija in Avstro-Ogrska enake stroške, tedaj naraščejo stroški na 105 milijonov frankov na dan, to je 94.5 milijonov kron. Razentega pa so še stroški za Belgijo, Turčijo in Japonsko, ki, če prav malo računamo, rabijo tudi vsak dan okolo 10 milijonov frankov. Celotni vojni stroški utegnejo torej znašati najmanj 230 milijonov frankov (domača 220 milijonov mark) ali 228 milijonov kron na dan.

Ti podatki niso domneve ali slepi proračuni, to so marveč podatki iz poročil vojskujočih dežel. Vsekakor so v teh računih obseženi tudi mobilizacijski stroški, saj so to tudi izdatki za vojno. Seveda so stroški svetovne vojne znatno večji kakor so tu navedeni. V teh podatkih niso navedeni stroški, ki so jih imele nevtralne dežele z mobilizacijo in tudi ne gospodarska škoda, ki so jo imele zaradi vojne vse države.

Dobava zlata v zadnjem letu.

Statistika glede pridobivanja zlata je zdaj, ko so zbrana poročila iz različnih pokrajin sveta, tako popolna, da lahko dobimo pregled o celotnem pridobitku zadnjega leta. Toda statistika nam prinaša veliko razočaranje, zakaj v prvič je osemindvajset let sem dobava zlata padla. Edino izjemo v tem času je prineslo leto burske vojne, ki je motilo pridobivanje zlata v Transvaalu, kar se pa lahko smatra za izreden slučaj. Poznavatelje razmer bi ti podatki seveda ne smeli presenečiti, ker se je pridobivanje zlata od leta 1908 sem silno počasi dvigalo.

Leta 1906 je znašala celotna vrednost pridobljenega zlata nekaj več kakor 1600 milijonov mark in se je dvignila leta 1908 za nadaljnih 240 milijonov. Naraščanje vrednosti naslednja leta je bilo pa tako neznatno in majhno, da je to znašalo leta 1912 okroglo le 1950 milijonov. V zadnjem letu je pa nazadovalo pridobivanje zlata kar za 45 milijonov mark in podatki o pridobivanju zlata so izkazali le 1885 milijonov mark vrednosti.

Med zlato pridobivajočimi deželami je Transvaal že dalje časa na prvem me-

stu in je izvozil v zadnjem letu sam za 730 milijonov mark zlata, torej štirideset odstotkov vsega pridobljenega zlata. Na drugem mestu ni nič več Avstralija, marveč Zedinjene države, ki dobavljajo za 354 milijonov zlata, po vsem tem torej niti polovico celotnega pridelka južnoafrikanških zlatih polj. Avstralsko pridobivanje zlata je dalo za 216 milijonov zlata. Potem sledé Rusija s 120 milijoni, Mehika z 71 milijoni, Kanada s 60 milijoni, Rodezija s 56 milijoni in Indija s 45 milijoni mark. Vse druge dežele so nabavile še za 232 milijonov zlata.

Nazadovanje dobave zlata se nanaša topot tudi na Transvaal, in sicer na najbogatejše zlato polje zemlje ob Witwatersrobu. Nazadovanje znaša v vsem za 24 milijonov mark: temu je krivo deloma pomanjkanje delavcev, deloma železniški štrajki. Pravzaprav tiči vzrok manjšemu pridelku v težkočah iskanja, ki so nastale v rudnikih vsled vporabljanja indijskih kulijev (Coolie — v Indiji ime za dninarja). Razen tega se pa tudi zdi, da popušča bogatost zlata, ker so najboljše zlata ležišča domala že izčrpana in ker pojenjava bogastvo zlata v globočini. Zedinjene države so zadnjič prekoračile največjo množino pridobljenega zlata v letu 1909, in od tega časa je napredovala samo še država Oregon. V ostalem pa korakajo Kalifornija in Kolorado še zmerom na čelu ameriških zlatih držav. Če bo odkritje kake nove zlate žile v Alaski spremenilo izčrpavanje zlatočistilnic tako naglo zaslovele pokrajine ob reki Jukon, je še vprašanje. Pridobivanje zlata v Avstraliji že od leta 1904 dalje neprestano nazaduje. Takrat je zavzemala Avstralija med zlatimi deželami še prvo mesto; toda posebno od leta 1906 dalje se je pokazovalo pojenjavanje vedno močnejše. Zahodna Avstralija je na zlato še najbogatejša dežela, ki je imela zaznamovati celo majhno zvišanje vrednosti pridobljenega zlata, kakor izjemoma samo še Nova Zelandija. Pridobivanje zlata v Rusiji sami kaže tudi pozornosti vredno napredovanje po daljšem času zaostalosti. Tam bi se utegnulo zlato pridobivati še v vse večjem obsegu, če bi se posrečilo odpraviti težkoče, glede nezdrave klime (podnebja) kakor tudi glede nepristopne delavske

je dobil v vojni, ali če je nastalo poškodovanje na drugačen način, samo če ga je zadelo v izvrševanju vojaške službe in brez lastne krivde vojaka, ali če je bila smrt posledica nalezljive, v kateremkoli službenem kraju ali v bolnici dobljene bolezni, ali če je bila smrt posledica vojnih naporov.

Penzije vdov.

Visokost penzije je različna v prvih šestih mesecih po smrti in pozneje. V prvih šestih mesecih je tako visoka kakor podpora, ki jo je dobivala žena med vojno službo svojega moža; z drugimi besedami: šest mesecev se izplačuje vdovi podpora dalje, če je žena dobivala podporo. Če pa ni dobivala nobene podpore, ker je imela morda sama zaslužek, pa je ta zaslužek izgubila šele po smrti svojega moža, sme prositi potem sama še za podporo in mora jo dobiti do šestih mesecev po smrti moža.

Vdovam, ki ne morejo zahtevati nobene podpore, se takoj po smrti moža izplača za vdove določena penzija; tiste, ki dobe podporo šest mesecev po smrti moža dobé dalje po šestih mesecih še penzijo za vdove.

Penzija je jako nizka. Znaša namreč za vdovo:

	Mesečno
vojaka brez šarže	9.— K
prostaka	12.— K
korporala	15.— K
četovodje	18.— K
narednika s plačo do 70 vin.	22.50 K
narednika z višjo plačo	30.— K
kadeta ali praporščaka	37.50 K

Velja samo prava šarža. Če je kdo samo titularni korporal, a drugače le prostak ali nadomestni rezervist, dobi vdova samo najnižjo penzijo.

Dokler je vdova popolnoma nezmožna za zaslužek in hkrati brez sredstev, dobi poleg penzije še d o n e s e k 8 K m e s e č n o.

Zneski, ki smo jih navedli v tabeli, v postavi niso navedeni. Penzije določata namreč dve postavi, in sicer tista od 27. aprila 1887 in ona od 19. marca 1907. Starejša postava določa za letno penzijo zneske po 24, 32, 40, 48, 60, 80 in 100 goldinarjev. Novejša postava je zvišala te zneske skoraj dvakrat, torej (v kronah računano) na 72, 96, 120, 144, 180, 240 in 300 kron. Ker pa velja postava tudi za vdove dalje služečih vojakov, ki so umrli ob miru, pa hoče dovoliti vdovam vojnih žrtv višjo penzijo, je v § 24. starejšega zakona določeno: »Vdove dokazano pred sovražnikom padlih ali tekom enega leta vsled pred sovražnikom dobljenih ran ali vsled vojnih naporov umrlih oseb dobe k normalni letni penziji še petdesetodstotno doklado.« Dobivajo torej te vdove poleg 72, 96, 120, 144, 180, 240 in 300 kron še polovico več, in iz tega sledé potem v tabeli navedeni zneski.

Popolnoma vseeno je, če ima vdova kaj dohodka ali ne. Penzijo mora dobiti tudi, če je bogata. Če ni dobila žena nobene podpore, se prične penzija s prvim dnem meseca, v katerem je mož umrl ali v katerem ga je vojaška oblastnija proglasila za mrtvega.

Vdova pa seveda nima nobene pravice do penzije, če neposredno pred odhodom k vojakom ni živela z možem v skupnosti (tudi če ni bila sodnijsko ločena). Če pa dokaže, da ni nje krivda, da se je končala njuna zakonska skupnost, dobi kljub temu podporo.

Dalje ne dobi vdova nikakršne penzije, če se proti možu pred ali po njegovi smrti dokažejo take obdolžitve, da bi tudi on sam, če bi ne bil umrl, ne dobil nobene penzije, to se pravi, če je mož dokazano storil težko hudodelstvo. (Dalje.)

moči in slabih transportnih pomočkov. Tudi Mehika in Indija bi mogli svojo pridobitnost povečati.

Jubilejni občni zbor podružnice ljubljanskih mizarjev.

Dne 7. marca t. l. se je vršil občni zbor naše podružnice, ki je bil spojen s skromnim, sedanjim viharnim časom primernim jubilejem. Dne 15. januarja t. l. je minilo deset let, odkar je naša podružnica včlanjena pri zvezi lesnih delavcev na Dunaju. Ljubljanski mizarji se smejo s ponosom ozirati na svoje desetletno delo. Dasi je zahtevalo časih delo v organizaciji velikih žrtev, so vendar bili požrtvovalni mizarji vedno na svojem mestu. Iz malega krajevnega društva, ki so ga poklicali v življenje nekako pred dvajsetimi leti mizarški pomočniki, se je sčasoma razvilo v močno organizacijo. Med člani podružnice imamo še danes tovariše, ki so pred dvajsetimi leti iztesali zibelko naši sedanji organizaciji. Dasi je bil njih položaj nekaj naravnost obupen, vendar niso mirovali prej, dokler si ni organizacija pridobila one veljave in onega vpliva na delovne razmere, ki ji gresta. Njih delo je rodilo obilen sad, naloga nas mlajših pa bodi, da korakamo po začrtani poti nevstrašeno naprej, proti našim končnim ciljem.

Občni zbor je otvoril predsednik sodrug Babšek, ter podal načelstveno poročilo, iz katerega posnemamo naslednje:

Podružnica je imela v minulem društvenem letu en celoletni občni zbor. Polletni občni zbor, ki se je imel vršiti dne 26. julija, na kateri je prišel tudi sodrug Mrkvička z Dunaja, se ni vršil zaradi delne mobilizacije, ki je bila razglašena isti dan. Mesečni shodi so bili štirje. Rednih odborovih sej se je vršilo 12, izrednih pa 4, ter deset delavniških shodov. Delovna pogodba se, ker je imela še eno leto veljavnost, ni odpovedala. Na zvezin zbor hrvaških mizarjev, ki se je vršil meseca marca v Zagrebu, je podružnica poslala sodruga Roka Pogačnika, na zvezin zbor na Dunaju, pa sodruga Zoreta. Vsled mobilizacije je odšlo nad sto članov v vojno. Rednih članov je štela podružnica koncem leta 99. Silvestrova veselica se z oziranjem na vojno stanje ni mogla vršiti.

Poročilo se vzame na znanje.

Sodrugi Zore se je nato v toplih besedah spomnil umrlih članov podružnice. Na proletarski bolezni so umrli: Vrhovec Andrej, Jēsih Franc in Varšek Anton.

V vojni pa so, kolikor je dosedaj znano, izgubili življenje: člani Pogačnik Michael, Ulčar Franc in Rejc Anton. Vsi umrli oziroma padli tovariši so bili dolgoletni člani naše podružnice, ter zvesti svojemu prepričanju do groba. Z njimi je izgubila podružnica vrle sobojevnike. Bodi jim ohranjen trajen in časten spomin!

Nato je sodrug Rok Pogačnik poročal o blagajniškem stanju podružnice za l. 1914. D o h o d k i: 4700 prispevkov po 66 vin. 3102 K; 105 prispevkov po 50 vin. 52 K 50 vin.; 2660 prispevkov po 76 vin. 2021 K 60 vin.; 37 prispevkov po 60 vin. 22 K 20 vin.; 65 pristopnin po 50 vin. 32 K 50 vin. Skupaj **5230 K 80 vin.** I z d a t k i: Brezposelna podpora 1743 K 36 vin.; potna podpora 211 K 80 vin.; izredna podpora 34 K; zadržalna podpora 10 K; bolniška podpora 1862 K 20 vin.; pogrebna podpora 40 K. Časopis 612 K; inkaso 75 K 2 vin.; skupini 449 K 64 vin. Skupaj **5038 kron 2 vin.** Na zvezo se je odposlalo 192 K 78 vin. Lokalna blagajna je imela d o h o d k o v: Saldo od l. 1913. 96 K 69 vin.; prispevek zveze 449 K 64 vin.; popust pri listu 88 K 90 vin.; plačan dolg 9 K 40 vin.;

knjižnične globe 6 K 50 vin.; nabiralna pola 6 K 50 vin.; razno 1 K 90 vin. Terjatve 205 K 85 vin., skupaj **865 K 38 vin.** I z d a t k i: Izredna podpora 105 K 40 v.; agitacija in tiskovine 40 K 40 vin.; delegacije 41 K 60 vin.; upravni izdatki 65 K 14 vin.; stanarina 189 K; mladinski organizaciji 35 K; strokovni komisiji 75 K 29 vin.; božična podpora vojaškim vpoklicancem 33 K; neplačani prispevki 74 K 60 vin.; nabava knjig za knjižnico 27 K; razne terjatve 205 K 85 vin. Skupaj **892 K 28 vin.** Lokalna blagajna ima torej koncem leta 1914 deficita 26 K 90 vin. Obrambnega sklada se je nabralo 783 K 42 vin.

Računsko poročilo se je vzelo brez debate na znanje.

V imenu nadzorstva je poročal sodr. Bučan, da je nadzorstvo pregledalo vsak mesec vse knjige in belege ter našlo vse v redu.

Nato podeli predsednik besedo sodr. Zoretu, ki je v kratkih besedah omenil delovanje podružnice odkar je včlanjena pri lovanje podružnice, odkar je članica zveze, t. j. za dobo desetih let. Izvajal je sledeče:

Od tedaj, ko se je krajevno društvo preosnovalo v podružnico zveze, se je začela za mizarje takorekoč nova doba. Prejšnje lokalno društvo je imelo le nekaj podporni značaj, dočim je sedanja podružnica postala pod okriljem zveze bojna organizacija. Uspehi niso izostali. Delovne razmere so se mnogo izboljšale, prav tako plače. — Dasi je še marsikaj ostalo, kar bomo morali doseči v bodoče. Finančna stran naše organizacije je naravnost razveseljiva. Iz skromnega pokrajcarskega začetka smo prešli v dobo, v kateri smo jeli računati s tisočaki pri blagajni. A govore naj številke: Od one dobe, odkar smo včlanjeni pri zvezi, so člani vplačali **186.722** prispevkov v skupnem znesku 61.038 K 26 vin. 1087 pristopnin in 13 duplikatov v skupnem znesku 436 K 65 vin. Skupaj torej **61.474 K 91 vin.** Da imajo mizarji v svoji organizaciji res dobro zavarovalnico, nam kažejo vsote podpor, ki so jih v tej dobi prejeli od nje.

Izplačalo je društvo:

bolniške podpore	15742 K 35 vin.
brezposelne podpore	9373 K 10 vin.
potne podpore	2827 K 26 vin.
pogrebne podpore	480 K — vin.
preselilne podpore	205 K 98 vin.
podporo rezervistom	120 K — vin.
izredne podpore	190 K — vin.
pravovarstvo	397 K 08 vin.
podpore preganjanim	693 K 16 vin.
za delegacije	206 K — vin.
zadržalna podpora	60 K — vin.
za inventar	79 K 26 vin.
za izobrazbo (lok. izdatki)	75 K — vin.
za agitacijo	343 K 70 vin.
inkaso	955 K 66 vin.
skupini	6080 K 61 vin.
časopis	8085 K 10 vin.
stavke	8239 K 50 vin.
razno	3 K 60 vin.
skupaj torej	54.121 K 36 vin.
na zvezo se odposlalo	7353 K 55 vin.

Lokalnega obrambnega sklada se je nabralo v tem času **7600 K 38 vin.**, izdalo se ga pa je **1596 K 72 vin.**, ostanek je naložen deloma v Produktivni zadrugi ljubljanskih mizarjev, deloma v Mestni hranilnici. Mezdni boji so bili naslednji: l. 1907. je bila prva splošna stavka. Stavkalo je v enajstih delavnicah 246 mizarjev in strojnih delavcev za skrajšanje delovnega časa in določitev minimalne plače. l. 1908. je stavkalo v eni delavnici 23 mizarjev. l. 1910. je bila zopet splošna stavka. V 14 delavnicah je stavkalo 239 mizarjev in strojnih delavcev za skrajšanje delovnega časa in zvišanje plače. V l. 1913. je stopilo v eni delavnici devet mizarjev v obram-

bo stavko, ker je podjetnik kršil pogodbo. Vse stavke, razen one v l. 1908., so končale s popolnim uspehom, ter so stale zvezo in podružnico **9676 K 22 vin.** Ne da bi se ozirali na drugo delovanje podružnice, nam že navedeno zadostuje za dokaz, da je podružnica v teku desetih let naredila mnogo za svoje člane. Da se ni moglo storiti vse, kar so člani želeli, je pač utemeljeno v tem, da so razmere časih močnejše kakor pa volja in moč organizacije. Delovanje naše organizacije zadnjih deset let in izkušnje, ki smo jih v tem času pridobili, nam jasno kažejo, da se nahajamo na pravi poti. Če bomo z vztrajnostjo in požrtvovalnostjo tudi vnaprej skrbeli za moč naše organizacije, potem smemo pričakovati, čim se urede sedanje viharnne razmere, boljših časov.

Poročilo so navzoči vzeli z zadovoljstvom na znanje.

V novi odbor so bili izvoljeni naslednji sodrugi: Brvar Jakob, Babšek Franc, Bradeško Andrej, Golar Jakob, Gašpari Anton, Hlebš Franc, Kavčič Tomaž, Lenasi Franc, Pogačnik Rok, Peterlin Valentin, Trampuš Jakob, Zore Viktor. Kot namestniki pa: Bradač Anton, Boštinar Franc, Lotrič Anton, Rozman Matevž. V nadzorstvo: Nagode Anton, Križnar Fran, Petrovčič Viktor, Lotrič Ivan. Za knjižničarja je bil izvoljen sodrug Petrovčič Viktor.

K zadnji točki je poročal še sodrug Babšek glede delovne pogodbe, nakar se je sklenilo, da naj novi odbor sklepa o tem vprašanju, kakor se mu bo zdelo primerno.

Ker se ni nihče več oglasil k besedi, je predsednik sodr. Babšek zaključil lepo uspelo zborovanje.

Poročilo o zgradbi novih prostorov okrajne bolniške blagajne v Gorici.

Prejšnji prostori, kjer so se nahajali uradi in ambulance okrajne bolniške blagajne, vsled razvoja blagajne in pa tudi iz zdravstvenih ozirov niti za člane niti za uradnike in zdravnike niso že od zdavnaj več odgovarjali zahtevam zavoda, ki mu mora biti zdrava razsodnost in moderno naziranje. Načelstvo blagajne, sestavljeno iz šestih članov, voljenih od delavske stranke in treh članov voljenih od slovenskih delodajalcev, je uvidelo potrebo novih prostorov ter je leta 1913 soglasno sklenilo, zgraditi lastno hišo, v kateri se namestijo novi uradni prostori in ambulance, tako, da bo primerno ne samo sedanjim zahtevam, marveč tudi poznejšim, ko stopi v veljavo projektirani novi zakon zavarovanja za bolezen. V ta namen so se preračunili stroški na 150.000 kron. Potrosilo se je:

1. Nakup zemljišča 14.356 K 97 vin., ograjni zid 1219 K 5 vin., skupaj 15.576 K 2 vin.;

2. Stroški za nakup zemljišča: posredovanje 155 K, stroški pravnikarja 89 K 64 vin., takse 729 K, pristojbina zemljemercu 447 K 60 vin., skupaj 1421 K 24 vin.;

3. Stroški zgradbe: Stavbenemu podjetniku 112.430 K 69 vin., sestava načrtov in ponatisk, nadzorovanje in likvidacija arhitektu 5161 K, napitnina delavcem 283 K 17 vin., skupaj 117.874 K 86 vin.;

4. Inštalacije: Napeljava plina 150 K 65 vin., napeljava električnega toka 116 K 30 vin., napeljava vode 83 K 56 vin., notranja napeljava električne in plinove razsvetljave, vode in notranjih telefonskih zvez 3483 K 65 vin., nameščenje in vpeljava centralne kurjave 6799 K 50 vin., skupaj 10.633 K 66 vin.;

5. Razni stroški: 2314 K 1 vin. Skupni potrošek znaša tedaj 147.819 kron 79 vin., h kateremu je še prišteti strošek za ograjno obzidje, katerega načrt je že dovršen, tako, da bo dosegel celokupni potrošek prvotno proračunjeno vsoto 150.000 K. Omenjamo še, da je zaidana le polovica kupljenega zemljišča, ter je druga polovica na razpolago za zgradbo še enega poslopja, kadar se bo zdelo blagajni ugodna prilika za to.

Od zneska 150.000 K (strošek stavbe) več nego 70.000 K (med katerimi pa ni všteti približna vsota 7000 K, izdana za opravo in porastek inventarja), se je vzelo od doseženih prebitkov v letih 1910 do 1914; ostalih 80.000 K, vzeti na posodo, je kritih z vsoto 78.000 K, ki so jo prejšnje uprave naložile v vrednostnih papirjih avstrijske rente po 4%, katerih vsled neugodnih razmer ni bilo mogoče realizirati.

Iz okrajne bolniške blagajne v Gorici
10. marca 1915.

Voditelj: G. Tuntar.

Svetovna vojna.

Z južnega bojišča tudi ta teden ni bilo poročil. Edino o novi koncentraciji srbske armade so poročali listi in da so avstrijski aeroplani rekognoscirati Lovčen v Črni gori.

*

Vse drugače je pa na severnem bojišču. V Karpatih se vrše neprestano večji in manjši boji. Rusi se boje gališke nižine, zaradi tega neprestano napadajo, da bi obdržali oziroma zasedli razne postojanke v Karpatih. Zlasti so skušali v srednjih in gozdnih Karpatih ustaviti avstrijsko ofenzivo. Občutno so bili Rusi poraženi severno od prelaza Ušok. V izhodni Galiciji in Bukovini kopni sneg, zaradi tega so operacije silno težavne. Veliki boji so se vršili ob Dnjestrju, ki so se pa vsled vremena spremenili v artiljerijske boje.

Nemci udirajo proti Lomzu, forsirajo pot proti Varšavi, in sicer ob desnem bregu Visle. Odločitve je pričakovati na severnem bojišču najbrže v Galiciji, zakaj Rusi koncentrirajo tam izredno mnogo vojaštva.

V teh dolgotrajnih bojih, ljutih do skrajnosti se v veliki meri odigrava zgodovina te vojne.

*

S francoskega bojišča prihajajo poročila le o posameznih spopadih v Vogezih, Argonskem lesu in na Flanderskem. Ljutjejši boji so bili pri Niuportu. Nemci bi radi razstrelili zatvornice na Flanderskem, da bi osušili poplavljeni ozemlje.

*

Pomorska blokada gre svojo pot,

*

Boj za Dardanelle še ni imel posebnih uspehov, dasi traja že skoraj mesec dni. Tripelententa je mislila, da pridobi nevtralce ter bi bila v tem slučaju izkrcala večjo vojsko na Turškem. Francija in Anglija sta nameravali izkrcati 150.000 mož na polotoku Galipoli ob Dardanelah, Rusija pa v Črnem morju zahodno od Bospora 200.000 mož. Taka armada bi bila lahko podpirala Srbijo proti Avstriji in obenem zasedla Carigrad in tamošnji ožini. Kakor pa sedaj kaže, se ta načrt ne izvede, če ne spremene nevtralcu svojega stališča ugodno za tripelentento, ki se hoče polastiti ključa do Orienta.

Domači pregled.

Seja predsedstva poslanske zbornice avstrijske je bila včeraj dopoldne.

Ukaz c. kr. deželne vlade za Kranjsko glede omejitve prodaje mlinskih izdelkov in kruha. Kranjska deželna vlada odreja z ukazom z dne 16. marca 1915, št. 5828, da osebe, ki obrtniško za plačilo oddajajo mlinske izdelke in kruh tretjim osebam, ne smejo svojim odjemalcem v okraju političnega oblastva I. stopnje v enem tednu skupaj prodati več kakor k večjemu tri osminke tiste množine, ki so jo prodali v času od 1. do 15. februarja 1915. Kdor potrebuje več, mora imeti posebno dovoljenje politične oblasti I. instance. Prodajalci so dolžni spisovati posebne knjige, iz katerih je razviden obseg zaloge moke in kruha začetkom tedna, prirastek tekom tedna, dobavni vir, množina koncem tedna in način porabe mlinskih izdelkov. Prestopki se kaznujejo.

Sestanek deželnih glavarjev v Gorici. Dne 13. t. m. so se sešli deželni glavarji goriški, štajerski, kranjski, istrski, koroški in predarlski, ki so se na sestanku posvetovali v glavnem glede provizije in glede zaseženja žitnih zalog. Izvolila se je na sestanku tugi deputacija sestojeca iz glavarjev Štajerske, Kranjske in Goriške, ki pove svoje želje in sklepe na Dunaju.

Krušne znamke, ki bodo nakazovale za osebo 200 gramov moke na dan, se baje uvedo v Avstriji dne 4. aprila. V Nemčiji imajo uvedene enake znamke že domala dva meseca. Z uvedbo teh znamk se uvede šele stroga kontrola glede porabe žitnih in močnih zalog.

Poštne nakaznice v Italijo in Nemčijo ustavljene. Promet s pošt. nakaznicami za Nemčijo in Italijo se s 14. marcem 1915 ustavi. Samo črarni poštni uradi bodo od 15. marca naprej sprejemali poštne nakaznice za vojne jetnike, internirane in konfinirane osebe.

Za kozami je obolelo v tostranski državni polovici od 7. pa do 13. t. m. na Dunaju 73 oseb. Od početka vojne je obolelo za kozami na Dunaju 1041 oseb; od teh jih je umrlo 229. Po drugih avstrijskih krajih je pa bilo od 7. do 13. t. m. naznanjenih 81 obolenj za kozami.

Pegasti legar je jako nevarna kužna bolezen, ni pa absolutno smrtno nevarna, kakor je razširjeno mnenje med občinstvom. Na Koroškem na primer je obolelo od 7. do 13. t. m. 15 oseb v taboru beguncev pri Wolfsbergu. Od teh je umrl 1 bolnik, 14 jih je pa ozdravilo.

Katastrofa v delavčevi rodbini. Dne 15. t. m. je šla žena delavca Habiča na Selu pri Ljubljani k peku po kruh. Doma je pustila tri otročiče same. Oče je v Ljubljani pri vojaki. Ko se je mati mudila pri peku, so otroci doma na skrini zakurili. Hitro se je po sobi razširil dim in ko se je mati vrnila, je našla tri otroke nezavestne. Dečka sta bila mrtva, deklica Albina je pa še živela. Deklico so prepekljali v deželno bolnico. Rešilo jo je to, da je imela miferijo in ni mogla dima v taki množini vdihavati.

Umrli je Ferdinand Burg, prejšnji avstrijski nadvojvoda in brat prestolonaslednika Ferdinanda, ki je bil umorjen v Sarajevu. Burg je bil star šele 45 let in je umrl za revmatizmom.

Zagorje ob Savi. V nedeljo dne 14. t. m. se je vršil redni občni zbor okrajne bolniške blagajne v Zagorju ob Savi. Iz poročila posnemamo naslednje: Med letom je vstopilo 1754 članov, izstopilo 2066 članov. Delodajalcev se je priglasilo med letom 67, odglasilo 108. Članov je obolelo

med letom 652, ozdravilo 660. Vseh bolniških dnevov je bilo 10.314. Blagajniško stanje je bilo naslednje: Prispevki 32.432 kron 31 vin., razne globe 595 K, drugi razni dohodki 1045 K 23 vin.; obresti kapitala 335 K 84 vin., rezervni sklad iz leta 1913. 11.533 K 47 vin., skupaj torej dohodkov 45.941 K 85 vin. Izdatkov: Za bolniščino 13.051 K 7 vin., zdravniški honorarji 7063 K 94 vin., zdravila 3634 K 64 v., bolnice 2019 K 5 vin., pogrebščine 396 K; upravni stroški 2342 K 33 vin., tiskovine, inserati, svečava in kurjava 1289 K 5 vin. Rezervni sklad 16.145 K 77 vin., skupaj 45.941 K 85 vin. Iz aktiv in pasiv posnemamo sledeče točke: Aktiva: Gotovina v blagajni 793 K 21 vin. V poštni hranilnici 3816 K 35 vin., v okrajni hranilnici v Litiji 10.282 K 36 vin., vrednost inventarja 80 K, zaostali prispevki 2346 K 82 vin., druge terjatve 411 K 70 vin., skupaj aktiva 17.730 K 44 vin. Pasiva: Neplačani honorar zdravnikom 942 K 30 vin., dolg v lekarnah 472 K 37 vin., v bolnicah 170 K. Rezervni sklad (imetje) 16.145 K 77 vin., skupaj torej pasiva 17.730 K 44 vin. Imetje, oziroma rezervni sklad se je v letu 1914 povišal za 4612 K 30 vin. Občni zbor je vzel poročilo kakor tudi računski zaključek na znanje ter podelil predstojništvu odvezo.

Sodrug v Nabrežini! Krajna skupina železničarjev naznanja, da izgubimo sodruga Dom. Kleidernika, sedanjega podpredsednika, ker je prestavljen iz Nabrežine v Dunajsko Novo mesto, dolžnost naša je, da mu pokažemo svojo vdanost in spoštovanje, ker je bil zmerom dober sodrug, ki je deloval v prid sodrugom in krajni skupini. V ta namen vabimo vse sodruge 28. marca zvečer ob pol 8. k družinskemu večeru pri gosp. Rusbachu. Pokažite sodrugi, da ste ga spoštovali, ter pridite vsi, ki ste ta večer prosti, k temu poslovljnemu večeru.

Nabrežina. Prvi izkaz podpornega sklada v Nabrežini. Dohodkov je bilo 36 kron, ki so se takoj razdelile šestim ženam tistih železničarjev v Nabrežini, ki so njih moške pri vojaki, in sicer vsaki po 6 kron. Odbor prosi, da bi se železničarji vsi poprijeli tega dobrodelnega društva. Nadejamo se, da ne bo nikogar v Nabrežini, ki bi se branil plačati na mesec 50 v., zaradi tega prosimo za agitacijo v ta namen.

Računski zaključek avstr. alpske montanske družbe za leto 1914 izkazuje čistega dobička 8.810.317 kron. Občnemu zboru nameravajo predlagati, naj se izplača 11% dividenda; 22 K na akcijo.

Premog se podraži. Premogovniki v Nemčiji so že sklenili, da podraže s 1. aprilom premog. Tudi avstrijska zveza je že sklepala o povišanju cen za premog, toda doslej še ni dobila za podraženje vladnega potrdila.

Mrzli zrak pride pri dihanju najprvo v žrelo in vrat. Ni torej čudež, da se zlasti vratne boleznii tako gosto pojavljajo. Opazi se jih vsled nagona do kašlja, hripavosti, praskanja v vratu, zaslinjenja in težavah pri požiranju. Ali mi imamo k sreči vedno Fellerjev izborni antikataralični zeliščni esenc-fluid z znamko »Elsa-fluid« v hiši in zamoremo torej to bolezen kmalu odpraviti. Kdor od naših čitateljev tega sredstva nima, naj takoj naroči 1 tucat franko za 6 K od lekarnarja E. V. Feller, Stubica, Elsin trg št. 334 (Hrvaško).

Kinematograf »Ideal«. V petek, dne 19. marca: Specialni večer. 1. Živio kralj! (Senzacijska drama v 3 dejanjih.) 2. Milijardar za en dan. (Sijajna nordiška veseloigra v 3 dejanjih s Karlom Alstrupom, najboljšim in najpriljubljenjšim filmskim humoristom.) — Monstre-sporod od sobote 20. do ponedeljka 22.: 1. Značaj. Igro-

kaz v 3 dejanjih. V glavni vlogi Valdemar Psylander. 2. Nagajivka. Krasna veselo-igra v 3 dejanjih z najpopularnejšo predstaviteljico Dorrit Weixler. — 10 vinarjev povišanja cene. — Od torka do četrta 25. t. m.: 1. Hemdenberg. (Naravni posnetek.) 2. Kino vojni obzorik. (Kinematografsko poročilo z bojišča.) 3. Otrpla ljubezen. (Odlična učinkovita drama v 3 dejanjih.) 4. Mobilizacija v kuhinji. (Sijajna vojaška humoreska v 2 dejanjih.)

Svetovni pregled.

Nemška mala križarka Dresden potopljena. Križarko Dresden so zalotile tri angleške pomožne križarke pri otoku Juan Fernandez. Na ladji Dresden se je po kratkem boju vnela shramba za strelivo ter je zaradi tega nastal na njej požar. Križarka Dresden nam je že znana iz pomorske bitke pri Falklandskih otokih, ki se je vršila dne 8. decembra. Dresden je tedaj nšla ter se skrivala skoro štiri mesece po Tihem oceanu pred sovražnimi ladjami.

Enajst vojnih ladij poškodovanih pred Dardanelami. Turška poročila pravijo, da je bilo v zadnjih bojih enajst angleško-francoskih velikih bojnih ladij resno poškodovanih.

Senzačna aretacija v Petrogradu. »Berliner Zeitung am Tage« poroča iz Kodanja, da so v Petrogradu aretirali bivšega žandarmerijskega obersta Mesojeđova. Hišna preiskava je trajala pri njem dvajset ur. Cele vozove dokumentov so prepeljali na policijo. Za njim so zaprli še šestintrideset oseb. Gre najbrže za obsežno zasnovano politiško zaroto. Rusko časopisje je sprva pisalo jako obširna poročila o zadevi, a sedaj ne omenja dogodka z nobeno besedico več. Mora molčati!

Grof Witte umrl. Witte je bil rojen na Kavkazu leta 1849. Najprej je bil železniški uradnik. Leta 1892. je postal minister za promet, leta 1893. za finance. Za ministrskega predsednika ga je imenoval car leta 1903. Witte je sklenil tudi razmeroma ugoden mir za Rusijo po rusko-japonski vojni. Witte je bil strog predsednik vlade. Umrl je nagloma. Iz poročil nam je znano, da je bil pristaš mirovne stranke na Ruskem ter je imel močno stranko ob svoji strani. Poročila sumijo, da tiči za to smrtjo politiški umor. Zakaj kakor je Jaurès padel kot nasprotnik vojne, kakor so hoteli umoriti Casementa, tako utegne biti tudi Witte žrtev vojne strasti, zlasti, ker je Rusija domovina politiških umorov.

126 angleških trgovskih ladij uničenih. »Frankfurter Zeitung« poroča, da je od začetka vojne do 1. marca uničenih 126 angleških trgovskih ladij, ki so skupno obsegale 437.879 ton. 57 ladij je žrtev nemških bojnih ladij, 16 so jih potopili podmorski čolni, 11 pa pomožne križarke, 9 jih je zadelo na mine, 1 se je pa razbila. Pri ostalih ni navedeno, na kak način so bile uničene. Razentega je bilo uničenih še 47 ribiških parnikov, tako da znaša vsa izguba 171 ladij.

Noči brez spanja.

Najslastnejše krepčilo, ki je človeku usojeno, je spanje. Kakor prerojeni, ojačeni in dela veseli se zbudimo po zdravem spanju, in kako trudni, nejevoljni in onemogli se dvignemo po prečuti noči z ležišča. Noči brez spanja imamo večkrat zaradi valovanja krvi, nervoznosti, prenapora itd. ali pa vsled revmatičnih, protinskih, neuralgičnih bolečin, glavobola in bolečin v vratu in v vseh teh slučajih je svetovati, da si s Fellerjevimi rastlinskimi esenčnim fluidom z znamko »Elsafluid«

Nemci od treh strani prodirajo proti Varšavi. »Aftenposten« poroča iz Petrograda, da Nemci v treh frontah prodirajo proti Varšavi in sicer od severa na črti Osovjec-Lurza, dalje iz okolice Plonska in Praszynsza. Pri Bodsanovu so v teku hudi boji. Tudi iz Uga se vidi, da je neposredni cilj Nemcev Varšava. Osovjec je pa tako močno utrjen, da se Rusi ne boje za to trdnjavo, vendar se pa sedaj že vrše silni boji za trdnjavo Russki, ki spada k trdnjavskemu pasu Osovjeca.

Pisatelj Maksim Gorki ni v ruski vojski, kakor so pisali listi, marveč biva na Finskem.

V Mehiki je vstaja.

Izdajatelj Ivan Mlinar.

Odgovorni urednik Viktor Zore.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

≡ Za spomladansko sezono ≡

priporoča tvrdka

GRIČAR & MEJAČ

Ljubljana, Prešernova ulica št. 9

svoje bogato zalogo

izgotovljenih oblek za gospode in dečke

ter mižne novosti

v konfekciji za dame in deklice.

ceniki zastonj in franko.

A. & E. Skaberné, Ljubljana

Mestni trg šte. 10.

Specijalna trgovina pletenin in trikotaže.

Velika zaloga različnega perila za vojake iz čiste volne in velblodje dlake in sicer: snežne kučme, telovniki, triko jopice, srajce in spodnje hlače, nogavice, sliperji, dokolenice, rokavice, različni ščitniki za vrat, prsa, kolena i. t. d.

Odeje iz velblodje dlake. Tetra perilo. Spalne vreče.

Plašči in predpasniki za strežnice Rdečega križa. Volna za pletenje.

odstranimo vzrok pomanjkanja spanja. Iz lastne izkušnje ga lahko najtopleje priporočamo, ker pomirja, osvežuje, jači živce, odstrani glavobol in migreno, nam daje mirno, enakomerno spanje in se je tudi v mnogih drugih slučajih izkazal kot dragoceno domače zdravilo.

To izhaja najbolje iz izvidov zdravnikov, od katerih med drugimi piše gospod dr. M. David, mestni zdravnik v Sienomi pri Jaroslavu, da najtopleje priporoča Fellerjev fluid z znamko »Elsa fluid«. Gospod dr. Neugebauer na Dunaju VIII., Laudongasse 42, piše, da je 33letnemu na podpnenju odvodnic trpečemu

možu priporočil Fellerjev fluid z znamko »Elsafluid« in da je ta pacientu dobro služil.

Svojim bralcem lahko samo priporočamo, da imajo to poživljajoče sredstvo vedno v zalogi, kar je prav lahko, ker stane 12 steklenic samo 6 kron franko.

Obenem naročimo lahko tudi preizkušene, milo odvajalne, kri čistilne rabarske kroglice z znamko »Elsa kroglice«, 6 škatlic za 4 krone 40 vin. franko in sicer oboje samo pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 334 (Hrvaško).

— — — gilir.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.

Pisarna: Turjaški trg šte. 4, prvo nadstropje.
Uradne ure so od 8. zjutraj do 2. popoldne.
Ob nedeljah in praznikih je blagajna zaprta.

Zdravnik blagajne	Ordinira		Stanovanje
	dopol.	popol.	
Dr. Košenina Peter splošno zdravljenje	1/211—1/21		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
Dr. Robida Ivan splošno zdravljenje	11—12	2—3	Dalmat. ul. št. 3, pritlič.
Dr. Bock Emil očesne in ušesne bol.	10—12	2—3	Frančišk. ul. št. 4. pritličje
Dr. B. Ipavic	10.—12. dop.		Mestni trg.
Dr. Kraigher Alojzij	1.—3. pop.		Poljanska cesta 18/I.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico za zdravnika (bolniško zglasnico); brez te ordinirajo zdravniki le v nujnih slučajih. Troškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Ob nedeljah in praznikih se ordinira le v nujnih slučajih. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. Zdravila se dobe v vseh ljubljanskih lekarnah. Bolniščinina se izplačuje vsako soboto, če je ta dan praznik, pa dan prej od 8. zjutraj do 1. popoldne.

S pritožbami se je obračati do načelnika okrajne bolniške blagajne.

Načelstvo.

Vabilo

na

občni zbor

Stavbene in gostilniške zadruga „Delavski dom“ v Trbovljah
registrirane zadruga z omejeno zavezo

ki se bo vršil

v nedeljo 28. marca ob 3. pop.
v prostorih „Delavskega doma“.

Dnevni red:

- I. Čitanje zapisnika.
- II. Računsko poročilo.
- III. Poročilo nadzorstva.
- IV. Sklepanje o prebitku.
- V. Volitev enega člana v predstojništvo.
- VI. Volitev treh članov v nadzorstvo in enega namestnika.
- VII. Razni predlogi.

Trbovlje, dne 9. marca 1915.

I. Sitter,
načelnik.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, Franciška ulica šte. 6.
registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejšie plakate in vabila za šole in veselice. ..

Letne zaključke

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, muzikalij itd. ..

Stereotipija. Litografija.

Svarilo

Koder se

prodajajo ponaredbe,
naročite pristni

naravnost od izdelovalnice.

pod naslovom:

Rastlinska destilacija
„FLORIAN“
v Ljubljani.

Postavno varovano.

Najboljši nakup vsakovrstnega modernega in trpežnega obuvala je v

zalogi lastne tovarne

PETER KOZINA & K^o.

Ljubljana, na Bregu št. 20

(Cojzova hiša).

Varstvena znamka.

Cene za moške K 14.—, 17.—, 20.—.
" " ženske " 12.—, 15.—, 18.—.
" " dečke 36/39 " 10.—, 12.—.
" " otroke št. 22-25 26-28 29-31 32-35
K 5.—, 6.—, 7.—, 8.—.

: Garantirana kakovost. :
Cenejše vrste od K 1-50 naprej.

Kupujte in naročajte pri tvrdkah,
ki inserirajo v „DELAVCU“.

OKRAJNA BOLNIŠKA BLAGAJNA V ZAGORJU OB SAVI.

Pisarna: V posloplju Občnega konsumnega društva I. nadstropje. — Uradne ure so od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 5. ure pop. Ob nedeljah in praznikih se ne uraduje.

Zdravnik blagajne.	Ordinira dopoldne.	Z a čl a n e :
Dr. Tomo Zarnik v Zagorju.	od 9. do 11. ure	V občinah: Zagorje, Kotedrež, Aržiše St. Lambert in Kolovrat
Dr. Ivan Premrov, Gradec pri Litiji	od 8. do pol 12. ure	V sodnem okraju Litija, izvzemši člane iz predilnice
Dr. Karol Wisinger, v predilnici v Gradcu pri Litiji	od 8. do 9. ure	Za člane iz predilnice v Gradcu pri Litiji
Dr. Rudolf Repič, Št. Vid pri Zatični	od 9. do 11. ure	V sodnem okraju Višnjugora

Člani iz občin Zagorje, Kotedrež, Aržiše, St. Lambert in Kolovrat, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico za zdravnika. Člani iz predilnice se izkažejo pri zdravniku s svojo izkaznico. Vsi ostali člani iz sodnih okrajev Litija in Višnjugora, se morajo pri zdravniku izkazati z nakaznico, izgotovljeno od njih delodajalca. Stroškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list, se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. S pritožbami se je obračati na načelnika blagajne.

Načelstvo.

Ivan Jax in sin, Ljubljana

Dunajska cesta šte. 17

priporoča svojo bogato zalogo

Vozna kolesa.

Ceniki se dobe zastoni in franko.

šivalnih strojev
in stroje za pletenje
(Strickmaschinen)
za rodbino in obrt.

Pisalni stroji Adler.

